

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I STOCKHOLM
 Allmänna avdelningen

DOM
 2010-07-08
 Meddelad i
 Stockholm

Mål nr
 31021-10
 Enhet 15

SÖKANDE

Nillson & Luthman AB, 556564-5438

Ombud: Martin Lundberg
 B&B Tools AB, Box 10024
 100 55 Stockholm

MOTPARTER

1. Södertälje kommun
2. Salems kommun
3. Nykvarns kommun
4. Telge AB, 556770-1437

genom

Telge Inköp AB
 Box 633
 151 27 Södertälje

SAKEN

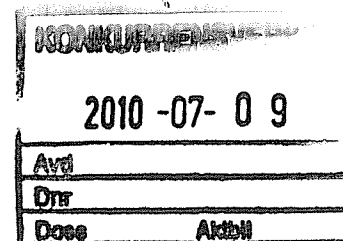
Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling – LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten bifaller ansökan om överprövning och förordnar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse vidtagits på så sätt att Pro-filmakarna AB utesluts från utvärderingen.

Förvaltningsrättens interimistiska beslut från den 20 maj 2010 upphör därmed att gälla.

Dok.Id 35368

Postadress
 115 76 Stockholm

Besöksadress
 Tegelhuddsvägen 1

Telefon
 08-561 680 00

E-post:
 forvaltningsrattenistockholm@dom.se

Telefax
 08-561 680 01

Expeditionstid
 måndag – fredag
 09:00-15:00

BAKGRUND

Telge Inköp AB (Telge) har genomfört en samordnad upphandling för Södertälje kommun, Salems kommun, Nykvarns kommun och Telge AB av arbets- och skyddskläder, arbets- och skyddsskor och personlig skyddsutrustning (dnr TI 2009-86). Upphandlingen har genomförts som en öppen upphandling. I tilldelningsbeslut den 16 december 2009 beslöt kommunerna och Telge AB att anta anbud från Björnkläder AB (Björnkläder). I domar i mål 19326-10 och 19497-10 den 12 mars 2010 förordnade förvaltningsrätten i Stockholm att upphandlingen inte fick avslutas förrän rättelse vidtagits på så sätt att en ny anbudsutvärdering gjorts med bortseende från av Björnkläder och Just In Time AB ingivna anbud. I tilldelningsbeslut meddelat den 10 maj 2010 beslöt kommunerna och Telge AB att anta anbud från Profilmakarna.

Nillson & Luthman AB (Nillson & Luthman) ansöker hos förvaltningsrätten om överprövning enligt LOU.

YRKANDEN M.M.

Nillson & Luthman yrkar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse gjorts. Rättelse ska ske på så sätt att Nillson & Luthman tilldelas kontraktet. Som grund för talan anförs bland annat följande. Telge har förfarit i strid med LOU och likabehandlingsprincipen genom att vid anbudsutvärderingen inkludera Profilmakarnas anbud trots att anbudet inte uppfyller samtliga skall-krav. Nillson & Luthman har lidit skada av detta eftersom de har kommit tvåa i utvärderingen med näst högst poäng.

Artiklar ej specificerade

Profilmakarna har inte tillräckligt specificerat vilka artiklar de offererar. De har endast angett tillverkare och detta är inte tillräckligt för att Telge

ska kunna identifiera vilka artiklar som erbjuds. Telge har till exempel efterfrågat "Byxa, Midje – 100 % bomull" och Profilmakarna har endast skrivit Blåkläder. Vid en genomgång av Blåkläders sortiment finns åtta byxor som passar in på denna beskrivning. Vilka som Profilmakarna offererar är oklart. Det vitsordas att det inte uttryckligen framgår av förfrågningsunderlaget att artikelnummer ska anges men det måste anses vara ett självklart skall-krav att det på något sätt ska framgå vilka varor som avses i prislistan. En prislista skulle annars bli meningslös då anbudsgivaren fritt kan byta ut eller välja varor vid respektive beställning utan möjlighet för Telge att påverka det. En annan konsekvens av att artiklarna är omöjliga att identifiera är att det är omöjligt för såväl Telge som andra anbudslämnare att kontrollera om de offererade artiklarna uppfyller förfrågningsunderlagets skall-krav. Förhållandet att det är omöjligt att identifiera flertalet av artiklarna utgör dels ett åsidosättande av ett skall-krav i och för sig, dels i anslutning till uppfyllandet av Bilaga 2 "Krav på varan".

"Krav på varan"

Det åligger Profilmakarna att bekräfta att de av Profilmakarna erbjudna artiklarna uppfyller de angivna kraven. Genom att inte precisera artiklarna har Profilmakarna således åsidosatt skall-kravet att bekräfta att kraven på varan är uppfyllda. Det vore märkligt om Profilmakarna genom att sätta ett kryss i en ruta i förfrågningsunderlaget om att bolaget uppfyller samtliga skall-krav skulle ha preciserat detaljkraven avseende bland annat storlekar och skötselinstruktioner när bolaget inte ens preciserat vilka artiklar de erbjuder. Profilmakarna har således åsidosatt skall-kravet att bekräfta att "krav på varan" är uppfyllt.

Gramangivelser saknas

Det framgår av "Krav på varan" att gramvikt i respektive plaggs tygs gramvikt per kvadratmeter anges. Profilmakarna har vare sig i prisbilagan eller i anbudet i övrigt angett information om gramvikten för de angivna

plaggen. Det aktuella skall-kravet är ett krav på att faktiskt ange gramvikten. Kravet kan därför omöjligt anses uppfyllt enbart genom att kryssa i en ruta att skall-kravet följs, utan gramvikten måste också anges.

Bilaga 2 – rutor ej ifyllda

I den version av Profilmakarnas anbud som Nillson & Luthman har tillgång till har inte några rutor kryssats i några av kolumnerna på Bilaga 2 sida ett eller två. För det fall så inte heller har skett i den pappersversion av bilagan som inlämnats brister Profilmakarnas anbud i skall-kravet att kryssa i rutor i samtliga fall.

Prislistor saknas

Profilmakarna har såväl i kategorin "Arbets- och skyddskläder" som i kategorin "Arbets- och skyddsskor" i kolumnen prislista angivit att prislista ej finns avseende Fabrikat "Top Swede". Profilmakarna har emellertid lämnat rabattsatser även på detta fabrikat. Vad rabattsatserna utgår från är dock oklart eftersom inga prislistor finns. Det är från det sätt anbudet är utformat uppenbart att om en rabattsats anges ska även en prislista anges. Det har varit omöjligt för Telge att utvärdera endast en rabattsats utan att ha en referenspunkt för rabatten. Vidare har Profilmakarna genom det sätt det utformat sitt anbud på i detta avseende varit oförhindrade att justera priser helt fritt och har därför kunnat lämna vilken rabattsats som helst. Det strider mot hela idén med hur upphandlingen är utformad i detta avseende att kunna tillgodogöra sig en rabattsats och därigenom få poäng för rabattsatsen vid anbudsutvärderingen, samtidigt som rabatten inte utgår från något bestämt värde. Genom sin underlåtenhet att ange prislista men ändå en rabattsats och därigenom bryta mot instruktionerna i hur priser skulle anges har Profilmakarna på detta sätt åsidosatt ett skall-krav. Den tolkning som Nillson & Luthman har gjort innebär att det är ett skall-krav att ha en prislista men ett önskemål att prislistan sänds in. Detta torde vara självklart i sammanhanget då en anbudslämnare annars kan skriva vilken procentsats

som helst i rabattrutan då procentsatsen inte skulle gå att härleda till några bestämda belopp.

Artiklar som inte uppfyller krav

Några av de artiklar som trots avsaknaden av identifiering har gått att identifiera uppfyller inte förfrågningsunderlagets "Krav på varan". Ett exempel är Profilmakarnas offererade Top Swede i kategorin "Byxa, Midje-varsel, EN471". Top Swede finns inte i storlekarna C34-C46 dam och C44 herr, vilket är ett skall-krav. Ett annat exempel är Profilmakarnas offererade Top Swede i kategorin "Jacka, Varsel, EN 471, Klass 3, dragkedja ända upp i kragen, reglerbar knäppning i midja och ärm, förlängd rygg" som också ska finnas i storlekarna XS-XXXL. Top Swede har tre olika modeller av sådan jacka och samtliga är i storlekarna S-XXL och ingen har förlängd rygg. Skall-kravet för storlekar och förlängd rygg är således inte uppfyllt. Det tredje exemplet är Profilmakarnas offererade "Blåkläder" i kategorin "Piratbyxa, Varsel, EN471 klass 2, förstärkta hölsterfickor, erforderliga fickor för verktyg, knäskydds-fickor". Allmänt storlekskrav är C34-C46 dam, C44-C60 herr samt D96-D120. Blåkläder har endast en modell piratbyxa som tillhandahålls i storlek C44-C60 och modellen uppfyller således inte skall-kravet avseende storlekar. Att upphandlingar där inte alla skallkrav är uppfyllda skulle accepteras och kunna godtas framgår inte av Regeringsrättens dom i mål RÅ 2002 ref 50. Tvärtom är praxis tydlig, endast anbud som uppfyller samtliga uppställda skallkrav får utvärderas och antas. Det är alltså ostridigt att Telge antagit anbud som inte uppfyller alla uppställda skallkrav. Telge har därmed brutit mot såväl likabehandlings- som transparensprincipen i 1 kap. 9 § LOU.

Felaktiga summor

Summeringarna i tilldelningsbeslutet är i vissa delar felaktiga. Felet görs gällande för att visa att poängskillnaden mellan Profilmakarna och Nillson & Luthman i själva verket är mindre än vad som angivits i tilldelningsbe-

slutet. Nillson & Luthman skulle med en korrekt summering ha tilldelats 4,68 poäng istället för 4,59 poäng såsom skett i tilldelningsbeslutet. Det överläts till förvaltningsrätten och/eller Telge att ta ställning till om beloppet för Profilmakarnas anbud avseende personligt skydd kan och/eller får justeras eller hur det ska hanteras. Nillson & Luthman utgår från att det är en felskrivning i Profilmakarnas anbud, om inte Profilmakarnas anbud är fem gånger så högt som Nillson & Luthmans anbud. Skulle beloppet inte justeras så är Profilmakarnas anbud totalt sett väsentligt mycket högre än Nillson & Luthmans anbud men Profilmakarna har i så fall trots det en bättre utvärderingspoäng än Nillson & Luthmans anbud. Telges svar avseende summeringen av anbuderna uppfattas som en bekräftelse av vad som angivits i ansökan om överprövning, dvs att Nillson & Luthmans anbud rätt räknat är 48 600 kr billigare än vad som angivits i tilldelningsbeslutet och att anbudet rätteligen skulle ha givits 4,68 poäng istället för 4,59 poäng.

Telge yrkar att ansökan om överprövning avslås och anför bland annat följande.

Artiklar ej specificerade med artikelnummer

Eftersom det inte var ett skallkrav i upphandlingen att artikelnummer skulle anges har Telge efter förvaltningsrättens dom om att ny utvärdering skulle ske medgivit att Profilmakarna fick lämna ett förtydligande med artikelnummer varvid kontroll mot förfrågningsunderlaget kunnat ske och senare mot vad som ska ligga till grund för avtal.

Gramangivelser

Gramangivelser har framgått av den produktinformation som ingått i Profilmakarnas anbud.

Bilaga 2- rutor ej ifyllda

Avsåg information som inte varit aktuell för Profilmakarna.

Prislistor saknas

Det har inte varit något krav i förfrågningsunderlaget att dessa prislistor skulle bifogas. Av bilaga 1 framgick att det var ett önskemål.

Artiklar som ej uppfyller krav

Byxa midjevarsel EN471 uppfyller samtliga krav för män men finns inte i de damstorlekar som angivits i förfrågningsunderlaget.

Jacka varsel EN471 tillverkas inte i XS.

Beräkning

Det är korrekt att Telge har gjort ett överföringsfel från bolagets anbud till summeringen av anbuden. Nillson & Luthman har därför belastats med ett belopp på 38 600 kr för högt i anbudspris. Telge har också gjort ett avrundningsfel vilket gjort att Nillson & Luthman belastats med ett anbudspris på 22,50 kr högre än annars. Skillnaden påverkar inte utfallet av upphandlingen. Dessutom har rättelse av en uppenbar felaktighet i Profilmakarnas anbud har skett vid utvärderingen.

DOMSKÄL

I 1 kap. 9 § LOU anges följande. Upphandlande myndigheter skall behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar skall vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas.

I 16 kap. 2 § LOU anges följande. Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i denna lag och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, skall rätten besluta att upphandlingen skall göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts.

Under avsnitt 6.1 Krav i förfrågningsunderlaget anges bland annat att kraven i förfrågningsunderlaget är formulerade som skall-krav (angivna som

skall) eller bör-krav eller som en begäran om att anbudsgivaren ska beskriva något och att alla skall-krav måste vara uppfyllda för att anbudet ska kunna utvärderas.

I förfrågningsunderlaget bilaga 22-Svarsformulär/kravspecifikation anges avseende storlek: De efterfrågade plaggen **skall** kunna levereras från XS till XXXL (C34-C50 dam och för herr C44-C60, C146-C156 samt D84-D120) eller motsvarande.

Länsrättens bedömning

Vid upphandlingar gäller de EG-rättsliga principerna om ickediskriminering, likabehandling, transparens (öppenhet och förutsebarhet), proportionalitet och ömsesidigt erkännande.

Ett anbud som inte uppfyller samtliga ställda skall-krav får inte antas eftersom detta skulle strida mot principen om likabehandling av anbudsgivarna. Detta framgår bland annat av EG-domstolens praxis (jfr t.ex. mål C 243/89, kommissionen mot Danmark). En överträdelse av nämnda princip strider mot 1 kap. 9 § LOU.

Nillson & Luthman har anfört att Profilmakarna inte har uppfyllt samtliga skall-krav, bland annat har flera klädesplagg inte offererats i enlighet med de storlekskrav som Telge har ställt upp. Telge har medgett att Profilmakarna för två plagg inte uppfyllt detta skall-krav. Telge har antagit ett anbud trots att inte samtliga skallkrav är uppfyllda. Telge har därmed handlat i strid med 1 kap. 9 § LOU. Nillson & Luthman får därigenom antas ha lidit eller kan komma att lida skada. Skäl för ingripande med stöd av LOU finns således. Vid denna bedömning saknas anledning att pröva övriga av Nillson & Luthman framförda invändningar. Överklagandet ska därför

bifallas och upphandlingen får inte avslutas förrän rättelse vidtagits på så sätt att Profilmakarna utesluts från utvärderingen.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV3109/1a)

Kurt Björk

Rådman

Föredragande har varit Berit Hamrén.

...the most common method of data collection in the field of organizational behavior and human resources management.

...the most common method of data collection in the field of organizational behavior and human resources management.

...the most common method of data collection in the field of organizational behavior and human resources management.

...the most common method of data collection in the field of organizational behavior and human resources management.

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Stockholm. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten inom tre veckor från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut vartill förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,
2. det beslut som överklagas med uppgift om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
3. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
4. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
5. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppge sitt namn, adress och telefonnummer.

